

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . 6 K.
 Negyedévre . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 l. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

Jegyezzünk a hadikölcsönre!

Nekünk, itthon levőknek kiváltságos a helyzetünk a fiainkhoz képest, akik állandó életveszedelemben vívják a legrettenetesebb harcokat és győzelmesen üldözik ellenségeinket. A teljes biztonságban azonban, melyben folytathatjuk megszokott életmódunkat, mindnyájunknak éreznünk kell, hogy ez a helyzet kötelességeket ró ránk és joggal olyan ellenértéket követel tőlünk, mely ha nem is éri föl, de legalább megközelíti azt a dicsőséges önteláldozást és fényes eredményeket, melyeket hős katonáink felmutatnak. Abban egyikünk sem kereshet mentséget, hogy hiszen mi itthonmaradottak is igyekeztünk a ránk hárult feladatoknak eleget tenni. Fiainkra minden nappal új küzdelmek virradnak, amelyeken újból és újból diadalmasan vereszkedik magukat keresztül. Számunkra is megvan minden napnak a külön kötelessége és csak úgy maradunk méltók katonáinkhoz és érdemesek a végső győzelem áldásaira, ha minden elmuló napra a teljesített kötelesség tudatával tekinthetünk vissza.

A mának s talán az egész háborúnak legkiemelkedőbb feladata, hogy a harmadik hadikölcsönt egész, az előzőket is felülmúló sikerrel bonyolítsuk le. Gigászi küzdelmünk a tetőponton van. Hogy végkép a mi javunkra dőljön el, látnivaló, hogy katonáinkon ez nem fog mulni. Négy fronton folyik ádáz harcunk, mindenütt mi vagyunk felül s az ellenségek raja mindenütt véres fejjel, fölbomlott sorokban hátrál hős katonáink ereje előtt. Istentelen cselekedet volna, ha a felénk intő sikert elhalványítaná az, hogy ennek anyagi föltételét mi itthon és biztonságban levők a harmadik hadikölcsönre! szűkmarkúan szabtuk ki és hogy a mi soha meg nem bocsátható indolenciánk juttatta levegőhöz fulladozó ellenségeinket.

Mert bár jó ideje, hogy megnehezült a lélegzetünk, most azonban már igazán magánál a fulladásnál tartanak. Szövetségük, melyet kapzsiság, bosszúvágy, tehetetlenség és áruló hitszegés szült a világra, minden eresztékében recseg és ropog s egyenkint és valamennyinek annyira inog lábai alatt az alap, hogy bármelyik pillanat meghozhatja a nagy összeroppanást s ebben megsemmisítő büntetésüket a borzasztó kataklizmáért, melyet három világrészen

földidéztek. De még ennek a föld legsötétebb bünszövetségénél is nagyobb volna a bűnünk, ha mi, itthonmaradottak a harmadik hadikölcsön lagymatag kezelésével csak a legkevésbé is megbénítanók katonáinkat, akik által a népek sorsa fölött őrködő igazságszolgáltatás éppen most készül a végső csapást mérni ellenségeinkre.

Am erösen hisszük: minden okunk megvan arra, hogy a harmadik hadikölcsön próbatételénél is bizakodva nézzünk a magyar társadalom küszbönálló teljesítménye elé. Annál nagyobb bizakodással, mert a lehető legkedvezőbb eredmény előfeltételeihez sohasem állottunk jobban, mint éppen most. Termésben bőséges esztendő áll mögöttünk s ez teszi társadalmunk nagyobbik zömének, a gazdaközönségnek lehetővé, hogy az eddignél nagyobb mérvben járuljon a hadikölcsönhöz. Azután egymásután jönnek a hivatalos könnyítések is, amelyek úgy a hitbizományok urainak megkööttségét enyhítik, mint ahogyan az altruisztikus jelzőloghitel folyósításával is előmozdítják, hogy minél gazdaságosabban és minél többet jegyezhesünk a hadikölcsönre.

Hozzá e biztató anyagi feltételekkel teljesen arányban állanak az erkölcsiek is: fegyvereink diadalmas előnyomulása mindenütt, ahol csak megjelennek. Azután diplomáciánk nagy sikere, mely hathatósan segített porba dönteni a harckeverő Delcassét és bukásra megérlelni kollégáit: Greyt és Szaszonovot. És végül, de korántsem az utolsó helyen a külföld pénze, mely imhol kéretlenül is felénk fordul és a magyar hadikölcsön kötvényeiben helyezkedik el. Ahány körülmény, annyi ellenállhatatlan ösztönzés, hogy lelkesedéssel és egész erőnkkel lássunk a mának s egyúttal e háborúnak is legfontosabb feladatához:

Jegyezzünk a hadikölcsönre!

Sárosvármegye közgyűlése.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 25-ikén tartotta rendszeres őszi közgyűlését a vármegye ősi székházában. A közgyűlést Szinyei Merse István főispán vezette, aki megnyitójában mindenekelőtt beszámolt annak a küldöttségnek eljárásáról, amellyel az ő vezetése mellett vármegyénk is képviseltette magát — az ország összes törvényhatóságaival együtt —, amidőn Bécsben királyunk előtt az ország hódolatteljes ragaszkodásának oly impozáns módon adott kifejezést. Meg van győződve, hogy Ausztria fő-

városának közönsége részéről a hódoló küldöttséggel szemben tanúsított szeretet és szívélyesség a két ország egymáshoz való kapcsolatában egy új korszak alapját vetette meg.

Lelkes szavakkal emlékezett meg azután a főispán azon korszakalkotó örvendetes fejedelmi tényről, mellyel uralkodónk a monarchia közös intézményeinek használatára — közjogi viszonyunknak teljesen megfelelő közös címerrel gondoskodott azáltal, hogy Magyarországnak és Ausztriának az uralkodóház címe által összekötött közös címert örök időkre megállapítva, annak a közös kormányhatóságoknál és a külügyi szolgálatban való alkalmazását elrendelte, s ezzel legerősebben oldotta meg a közös haderő régen vajudó zászlókérdését s a közös címerjelvényben örök időkre megszilárdítva juttatta kifejezésre a Pragmatica Sanctión alapuló azon paritásos viszonyt, melyben Magyarország és Ausztria mint teljesen egyenjogú felek az uralkodóház égisze alatt kapcsolódnak össze. Ezután a főispán indítványozta, hogy a vármegye közönsége, uralkodónk ezen fejedelmi ténye alkalmából — mellyel uralkodása legszebb alkotását a magyar és osztrák kiegyezés nagy művét élete alkonyán oly méltóképen megkoronázta, — hódolatteljes bizalmának újból kifejezést adjon s annak tolmácsolására a miniszterelnököt kérje fel. Indítványát a megye közönsége legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá.

Majd kegyeletes szavakkal emlékezik meg ezután az ötnegyed év óta dúló világháborúban elhunyt hősokról s a legutóbb meghalt bizottsági tagokról.

Köztiszteltben álló püspökünknek, dr. Novák Istvánnak azon felette üdvös és örvendetes rendelkezéséről emlékezik azután, amellyel köznépünk iskoláiban a cirillbetűk tanítását eltörölte s ezzel az új generációk hazafias szellemében való nevelésének új alapjait vetette meg s örök időkre kiküszöbölte köznépünk ismeretéből a sok alaptalan gyanúsításra okot szolgáltató s a Kelette való kapcsolatra emlékeztető elavult írásmódot.

Meleg szavakkal emlékezik meg a főispán hazai művészeink áldozatkészségét oly ékesen tanúsító képkiallításról, amely Budapesten dr. Berzeviczy Albert és Samrecsányi Miklós bizotts. tagjaink lelkes kezdeményezésére a napokban megnyitott s amelynek védőségét József főherceg, Augusta főherceggasszony vállalták.

Hazai művészeink oly páratlan áldozatkészséggel siettek nagybecsű műveiket a harcok által hajléktalanná lett sárosmegyei lakosság segélyezésére leendő kisorsolás céljából felajánlani, hogy egész megyénk közönségét örök hálára kötelezték magukkal szemben.

Azon meggyőződésének és reményének ad kifejezést, hogy közönségünk erkölcsi kötelességének fogja tartani, hogy a művészek áldozatkészsége iránti háláját a sorsjegyek tömeges vásárlása által is kifejezésre juttassa.

Megemlékezett továbbá a főispán a most kibocsátásra kerülő harmadik hadikölcsönről s midőn kiemeli azt, hogy aki nélkülözhető tőkét és szent célra befekteti, a hazafias cél mellett első-

sorban a saját anyagi érdekeit szolgálja, ezért elvárja mindenkitől, de különösen azoktól, akik a háború folyamán tetemes jövedelmekre tettek szert, hogy hazafiás érzésüknek a kölcsönkötvényeknek anyagi erejükhöz mért jegyzése által is sietni fognak kifejezést adni.

A főispán megnyitja után a közgyűlés áttért a tárgysorozat tárgyalására. Az alispán rendszer negyedévi tárgyalásánál dr. Rosenberg Mór és Piller Kálmán udv. tanácsos, bizottsági tagok szólaltak fel.

Különös érdeklődésre tartott számot Sárosvármegye árvaszékének előterjesztése a hadiárvák ügyében, illetve a gyámhatósági megbízottak intézményének életbeléptetése iránt való intézkedések megtételét célzó javaslata. A megye közönsége szükségesnek tartja, hogy a hősi halált halt fiainak gyermekei úgy a hatóságok, mint a közönség részéről a legmesszebbmenő támogatásban részesüljenek s érdekeiket a hatóságok s a közönség egyaránt felkarolja. Ehhez képest a vármegyei árvaszékre ruházza azt a jogot, hogy az 1877. évi XX. t.-c. 175. §-ában említett módon a társadalom egyes arra hivatott alkalmas és reátermett egyéneit a hadiárvák védelmével és támogatásával külön is megbízza. A negyvennyolc pontból álló tárgysorozatot a közgyűlés a déli órában merítette ki.

Karácsony a harctéren.

Közeledik a második Karácsony, amely fiainkat a családi otthonról messze, a rideg lövészárókban találja. Ünnepelhetünk-e mi, itthon lévők Karácsonyt anélkül, hogy gondolatunk, szeretetünk és ajándékunk feljűk, hozzájuk ne szállana?

És hadd tudják meg mentül előbb, hogy nekünk csak úgy lehet az idén ünnepeünk Isten fiának a születése-estéje, ha rájuk nézve is ünneppé tudjuk avatni szeretetünk adományával.

Mert attól, ha az ő szívük a mienkkel szeretetben összedobban; attól, ha lelkes, önfeláldozó hősiességük tüze a karácsonyi örömtüzekkel versenyt lobog; attól, ha a mi imádságunk értük az égbe, gondolatunk hozzájuk szállván gyöngéd megemlékezéssel, elevenen érzik honvédő nagy munkájuk erkölcsi erejét és acélos karjuk, acélos szívük, acélos elszántságuk félelemmel borítja el ellenségeinket: attól rebben föl — ez jusszon eszünkbe —

TÁRCA.

Új versek.

I.

Még várom őt,
Még egyre-egyre várom...
Még várom őt, a régesrégi társat,
Fehér alakja már ködökbe vész
És dér veri már az őszi tájat.
Még várom őt könnyező őszi estén,
Mikor elmosódik sok tarka szín;
Homályba olvad lassan minden bánat
És szertefoszlik sok-sok régi kín.
Még várom őt,
Még egyre-egyre várom,
Fakó estéken, őszi ég alatt,
S szememnek árva, megtört tükörében
Búsán nézem meg halott magamat.
Még várom őt és szóltanul lesem,
Fehér ruhában mikor jön felém.
Még várom őt, kit régen eltemettem
S fáradt szívemmel mintha érteném:
A régi Meát már hiába várom,
Ő már nem lehet soha az enyém.

És várom Őt...

Még egyre-egyre várom.

II.

Ó áldott Bánat, egyetlen hű társam,
Karodban lelkem hányszor elpihent.
Olyan vagy te, mint az útszéli árva
Kőből faragott régi-régi szent.

az ő rettenetes lövészárkaikból a fehér galamb, szájában az olajággal, meghozván a világnak az óhajtott, az áldott békét.

Ezért fordulunk a magyar közönséghez, mely buzgóbb, mint bárki a világon, a nemzeti jótékonyosság oltára körüli áldozásban.

A honvédelmi minisztérium *Hadsegélyző Hivatala* és a *Vörös-Kereszt Szereteadomány-osztálya* együttesen fogják az idén a Szeretet e művét intézni. Mert az eddigi tapasztalás azt mutatta, hogy ily tömeges föladatot csak jól megkoncipiált egységes terv szerint lehet sikeresen megoldani. Hiszen nemcsak a magunk magyar gyermekeiről van szó. Nagy karácsonyi testvériség lesz ez: a magyar, az osztrák, a német, a bolgár s a török, akik együttesen dolgoznak e világtragédia nagy fináléján a Balkánon, mind bele vannak foglalva ebbe a magyar nemzeti Karácsony-ünnepbe.

Ki nem akar ebben közülni résztvenni?

Jöjjen tehát mindenki: az is, akinek hőse ott küzd a soron, azért, mert ott van a hőse; az is, akinek nincs ott senkije, azért, mert nincsen ott hozzátartozója. És senki se legyen olyan önző, hogy ő a magáénak akarjon külön ajándékot küldeni. Tudjuk a tavalyi Karácsonyról és a háború egyéb tapasztalataiból, hogy az ilyen küldemény más időben is nehezen jut céljához és későn, hát még a Karácsony ajándékos napjaiban, amikor a postaforgalom százszorosan meg van terhelve.

Az lesz a tökéletes karácsonyi öröm, ha mindenki, aki meghatottan gondol harcosainkra, *pénzbeli adományát címünkre küldi el*. Mert így mindenki egyszerre, biztosan kapja a lehető legjobbat, a lehető leggyorsabban.

Nem gyűlhat ki Karácsony estéjén anyi láng a karácsonyfán és csillag a téli égbolton, mint ahány szív katonáinkért megdobban, ahány kéz kinyújtódik szeretete adományával, ahány katonalélek megenyhül a gondolatban, hogy a magyar nemzet apraja-nagyja, szegénye és gazdagja összehordta filléreit, hogy a szent Karácsony fénye, üdve, dicsősége és melegsége járja be a szívét annak is, aki az ajándékot veszi, azét is, aki küldi.

Budapest, 1915. október havában.

A Vörös-Kereszt Szereteadomány-osztályának vezetője:

br. Herzog Mór Lipót,
főmegbízott.

A Hadsegélyző Hivatal vezetője:

Kirchner Hermann,
cs. és kir. altábornagy.

HIREK.

Halott városok.

A máskor oly hideg sírkövekből épített utcák átmelegsenek, izzó szemeket kapnak a gyertyák ezernyi fényétől, élni kezdenek és halk beszélgetést indítanak meg az élők tolmácsával: a könnyel...

A kihalt város felülete megmozdul és hullámszerűen kezd, mint a tenger... Mennyi élő! És ezeknek mind van siratnivalója? Hát csak azért élünk talán, hogy kacagjon rólunk a föld, amely megteremtett; és cinikusan megmosolyogjon, mert olyan érdekes teremtmények vagyunk, akiket az élet napsugara táplál, a bánat könnycseppje öntöz; akik sokkal kevesebbet kapunk, mint amennyit jogosan elvárnánk?...

... A halottak városában egészen új sírkerekek állnak. Katonák sírjai ezek: megannyi virágai a honszeretnek. Hát porladtok már, vitéz katonák? A sors nagy eszméért küldött harcolni és azután kicsiny fakoporsóba zárt?... Ez hát a jutalma egy erősen megszenvedett életnek?...

Az ezernyi nép egymáshoz simul. Megfeledeznek a földről, társadalmi állásról és halkan imádkozik. Az élők a halottakkal beszélnek. Megértik az egykor egymásért élő lelkek egymást? Hiszen a halottak egészen más valamik, mint az élők! A sírban nyugovók nem gyűlölködnek, nem vágyakoznak, nem nyomorognak! Vagy talán van valami, ami közös az élőkben és a halottakban? Talán van valami, ami egymáshoz hozza a legnagyobb ellentéteket?

A halottakról mit sem *tudnak* az élők! de ha a *hit* igaz, mi a szívünk mélyén ott buzog, akkor a halottak városának jutalmakkal nagyobb, mint amit az emberi ész csak képzelhet is. Annak teljesen más természetűnek kell lennie, mint maga az élet, másnak, mint a halál. Az nem lehet reakcióval járó földi öröm, sem a némaság bilincseibe zárt életsivárság; az nem lehet a vágyak halmaza, sem a görög sztoa poikilé apatiája: ennek valami szavakkal kifejezhetetlennek kell lennie.

Nekem úgy tetszik, hogy a kihalt város csak uszálya a földi létnek, melyet feltétlenül megkíván az élet, *de nem a halál!* Ebjón.

És néha-néha könnyezünk
Egy régi-régi bűn.
S az őszi tájon merengünk
Megtörve, szomorún.

S az őszi tájon az erdőn át
A szép leány kacag.
S mi elszenvetnénk a halált
Egy régi csók miatt.

v.

Az éjszaka álomban
Virágos kertben jártam.
S halvány rózsafák között
A régi Meát láttam.

Oly szép volt szeme kékje,
Mint a halvány virág.
Sírt a ruhája selyme
S a méla rózsaszár.

Különös éjszaka volt,
Mint régi bús mesékben.
A hold, a néma vándor
Mosolygott fenn az égen.

S én úgy álltam szóltanul,
Mint temetőn az árnyak.
Halálos, szent éjszakák
Üzennek így egymásnak.

S egy szó nem jött az ajkamra
E kínos némaságban.
Ó áldott, szent éjszaka,
Meát álomban láttam!

Csernátfalva, 1915.

Bíró László.

Pass

Most, midőn I nyílik egy, Magyar elismeréssel fogadot lesz talán érdektelen állami főgimn. ev. kezését, ha nem is ismerni. Ez egyrés passiójáték eredetét enged ennek szellejük érkezése idev

«A misztérium év Már a régi görögö képen az ókori po alkotórésze volt, a istenségnek életét formában, hogy ez szemléltető módon fiával. A legismert Dionysos-nak, a b Ez idők folyamáva komoly és víg va színmű kétféle faj

A katolikus e pogány eredetű Ugyanis a virágvas gélium leírja Kriszt előforduló főbb sze előadók olvasták va

Levél az Adriáról.

Egy érdekes és meghatározó levelet kapott a minap a szerkesztőség Magyarországi délnyugati csücskéből, Pólából egy magyar katonától: *Krupár János* tengerésztől. Sorait, melyek világos fényt derítenek az olaszok lelkiállására s a küzdő tengerész-testvéreinkre, itten közöljük:

„Tekintetes Szerkesztőség!

Fogadják üdvözlőnként úgy Önök, mint az EPERJESI LAPOK tisztelt Olvasó-közönsége az „Erzh. Karl” csatahajóról.

Mi, hála az égnek, amióta az olaszokat verjük, igen kellemesen érezzük magunkat. Ezt büszke öntudattal mondhatjuk már csak azért is, mert még ennél gyávább ellenséget nem szült ez a kerek föld és talán nem is fog. Ezek voltak azok a hősök, akik elbizakodva rontottak nekünk, de akik most, végeredményében, csak az eszeveszett futást ismerik. Hogy az olasz haditengerészet kiválóságát szembeszökővé tegyem, leszek bátor itt egy esetet előadni.

Az olasz hadüzenet után egy napon — esteli nyolc óra tájban — kiszaladtunk a kikötőnkől összes hajóinkkal. Célunk az volt, hogy bombázás alá vegyük az olasz partvidéket, annak erődítményeit és a part mentén húzódó közlekedési műveket. A kijelölt partvidék Velencétől Barlettáig terjedt. Éjszakánk regényes volt. Reggel három óra után értünk olasz partvidék közelébe. Se hírt, se hamvát nem találtuk itten az olasz hajóhadnak. „Hol a bátor hadsereg?” kérdeztük egymástól. Semmi hajlandóságot sem mutattak arra vonatkozólag, hogy megmérkőzzenek velünk. Igaz, hogy két-három járművük megkísérelte a megközelítésünket, de mi már akkor olyan alapos operációt végeztünk Olaszország testén, hogy szinte ordítottak a sajgó sebek. Segítség-hívás ment nyakra-főre, kiváltképpen Ankonából, ahol én bátor voltam jó reggelt és kellemes pünkösdünnepet kívánni huszonegy centiméteres gránátokkal. A reggeli üdvözlő nagy pánikot keltett és egynéhány kisebb hajónak a nyakát szegte s ennek dacára sem mertek bennünket megtámadni.

Egy másik eset. Ez május 24-ikén történt. Barlettánál „Helgoland” cirkálónk és két torpedózó járművünk közeli olasz járműveket fedezett fel. Ezeket természetesen mindjárt erős üldözöbe vettük. Az egyiket Pelagoza felé szorítottuk; a

másiknak pedig sikerült nagy nehézségek közepe mellett megmenekülnie. Az előzőnek Pelagozánál már annyira a nyakára hágtunk, hogy jobbnak vélte árbócáról országának zászlóját lehúzni. Azután — *megadta magát!* Tisztjeit legénységével együtt foglyul ejtettük és a hajót aztán lángokba borítottuk. De emlékezzünk csak vissza a múlt év augusztus tizenhatodikára. Ezen a napon a francia flotta húsz-huszonöttszörös túlerővel megtámadta a mi hős „Zenta” cirkálónkat. A mi cirkálónk felvette a túlerővel is a harcot, hősiességgel harcolt az utolsó csepp véréig s aztán elmerült a hullámsírba, *de megadni nem adta meg magát!* Szent bizalommal és erőnkbe vetett hittel tekintünk flottánk további akciója elé!

Póla, 1915. október 12.

Krupár János,
tart. tengerész.”

Halottak az élőkért.

A harc mezején diadalmasan előrenyomuló véreink érdekében kérelemmel fordulunk ismét áldozatkész közönségünkhöz.

A háború átforgalja a társadalom és az egyes ember életét. Így másképp örülünk, másképp gyászolunk, mint ahogy ezt tettük a béke boldog napjaiban.

Nemzeti, családi ünnepnapjaink ma kerüljük a fényt, a pompát, hogy annál többet áldozzunk szeretteinknek, akik miértünk küzdenek, szenvednek, ha kell, életet áldoznak.

Gondolatunk, minden érzésünk feléjük fordul még a gyász napjaiban is. Közeleg a Halottak napja! Bizonyára kegyelettel áldozunk ezidén is a mi elhunyt kedveseinknek. **Ám e kegyeletünk legyen bár a legmélyeségebb is, nem nyilatkozhat meg a gyász ragyogó és gazdag külsőségeiben. S ha a szokottnál kevesebb fény és pompa árad szét e nap estéjén a temetőkből, s ha az ily módon megtakarított fillérek és koronák sebesült katonáink istápolására jutnak, úgy bizonyára sohasem ünnepeltük meg oly mélyesége kegyelettel a Halottak napját, mint ezidén.**

Kérjük tehát ezúton mindazokat, akik kegyelettel keresik föl majd e napon sze-

retteiknek sírhantját, kerüljék a gyász minden külső megnyilvánulását, pompáját, ellenben ne feledkezzenek meg azokról az ÉLŐ testvérekről, akik minden percben farkas-szemét néznek a halállal.

Koszorúmegváltás címén a sebesült katonák részére a legcsekélyebb adományt is hálás szívvel fogadjunk és hirlapilag nyugtázzunk. (Az adományok Kósch Árpád cég üzletében átadhatók.)

A Sárosi művészi sorsjáték sorsjegyeit Tahy Józsefné alispánné elnökletével egy hölgybizottság fogja értékesíteni, amely jövő hét folyamán alakul meg. Egy-egy sorsjegy ára 5 korona. Már most is felhívjuk közönségünk figyelmét a sorsjegyekre. Ezek vételével közönségünknek legalább némileg kell meg-hálálnia a nagy művészvilág fejedelmi áldozatkészességét, mellyel oroszdúlta vidékünk lakosságának segítészésére sietett. Jövő számunkban közölni fogjuk a helyeket, amelyeken a jegyek majd kaphatók lesznek. Előjegyzéseket azonban már most is szívesen elfogad kiadóhivatalunk.

Személyi hír. *Kárász* Ernő altábornagy, honvédtüzérségi felügyelő okt. 28—29-ikén Eperjesen tartózkodott. A 3-ik honvéd-tüzérezred pót-ütege felett tartott szemlét.

Kitüntetések. Dr. *Párkányi* Sándor ügyvédjelölt, tart. tüzérhadnagy az orosz harctéren az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásáért a Signum laudis-t kapta. Az ETVE kitűnő atlétájának a háború alatt ez már a harmadik kitüntetése. — *Zavatsky* Pál, a cs. és kir. 17. ágyúezred hadnagya ugyancsak a Signum laudis-szal lett kitüntetve bátor magatartásáért. Mindketten a mozgósítás óta szolgálják hazájukat.

Kribel Aladárt, a 18. tábori ágyúezred hadnagyát a király, az ellenség előtt tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásáért, II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki. Okt. 18-ikán tüzte mellére Krist Pál ezredes a kitüntetést.

Jegyezzünk a III-ik hadikölcsonre!

Passiójátékok.

Most, midőn Eperjes városának is alkalma nyílik egy, Magyarország különböző városaiban elismeréssel fogadott passiójátékot megnézni, nem lesz talán érdektelen *Scherer* Lajosnak, a losonczy állami főgimn. ev. tanárának idevonatkozó értekezését, ha nem is teljes részletességében megismerni. Ez egyrészt megismertet bennünket a passiójáték eredetével, másrészt pedig bepillantást enged ennek szellemébe, lényegébe. Itten közöljük értekezése idevonatkozó egy-egy részletét:

„A misztérium évezredes multa tekinthet vissza. Már a régi görögöknél volt divatos. Tulajdonképpen az ókori pogány istentiszteletnek egyik alkotórésze volt, amennyiben valamely pogány istenségnek életét mutatták be cselekvő drámai formában, hogy ezáltal a vallás elvont hitelveit szemléltető módon megértessék a nép egyszerűbb fiával. A legismertebb és legerjedtebb volt Dionysos-nak, a bor istenének a misztériuma. Ez idők folyamával kétféle alakot nyert. Volt komoly és víg változata s belőlük nőtt ki a színmű kétféle faja: a szomorú- és a vígjáték.

A katolikus egyház húsvéti szertartásai a pogány eredetű misztériumoknak kedveztek. Ugyanis a virágvasárnap és nagypénteki evangélium leírja Krisztus kínszenvedéseit. A benne előforduló főbb személyek szövegeit külön-külön előadók olvasták vagy énekelték az előadó pappal

felváltva. Ebből a tisztán vallásos szertartásból fejlődött ki lassanként a középkori vallási dráma. Ezeket már nem a templomban adták elő, hanem a városok piacain s a nép kezén több és több világi színt nyertek, miért is az egyház állást foglalt ellene. De a nép a megkedvelt drámát tovább művelte. Változatos cselekményt adott a történetnek s egyre színszerűbb kiállítású előadásokat rendezett. Így fejlődött ki a keresztény misztérium. Jézus és a szentek életét tárgyazó színmű. Ennek is volt víg és komoly fajtája s tartalmuk szerint elnevezték a misztériumot mirakulumnak (csodatörténet), moralitásnak (erkölcsi tanulságokat feltűntető darab) és farce-nak (mulattató, tréfás bohózat). Ez utóbbinak legismertesebb válfaja a «szamarünnep» volt. (A virágvasárnap menetben résztvevő számmal nyers tréfákat üttek.)

A középkori misztériumot virágjában megölte a reformáció. Ám azért hanyatlásában is tovább élt, mint iskolai dráma. Ezt különösen a jezsuiták kedvelték! A nép maga a misztériumot a betlehemes- és a passiójátékban tartotta fenn. Nálunk különösen a betlehemes-játék örvendett közkeletveltségnek s benne igen sok kedves pásztorjelenet talált megvilágítást.

A passiójáték felelevenítését Oberammergau, kicsi bajor falu népe, fogadta meg az 1623-iki pestis alkalmából. Azóta minden tizedik év nyarán előadják 7—8 órai előadásban Krisztus kínszen-

vedéseit 6000 néző számára berendezett színházban vagy 500 személy közreműködése mellett. A kicsi falu népe állandóan gyakorolja magát az előadásban s világhírű szindarabjukat igen sokan nézik meg a világ minden tájékáról összeresegelve s ezáltal az élelmes bajorok nemcsak nagy idegenforgalomra tesznek szert, de az összegyűlemlő pénzből igen sok jótékony intézményt is tartanak fenn.

Ebből a vázlatos ismertetésből látható, hogy a Krisztus kínszenvedéseit tárgyoló misztérium nem lehet irányzatos. Egy történelmi alak életéből vallásos jeleneteket mutat be s így elsősorban látványosnak kell lennie. A jeleneteket megértető előadás szövege rendszerint *időzet a szentírásból* s így nem lehet a keresztény vallás vagy más vallás kigúnyolása, megszenvedtetése sem. A komoly és látványos darab épp úgy szolgálhat lelkünk épülésére, kedélyünk nemesítésére, szívünk gyönyörűségére, mint akármelyik világi tárgyú, irodalmi színvonalú dráma. Nem is botránkozhat meg rajta senki. Vallásos tárgyat igen sok szín- vagy dalmű is visz a színpadra s bizony a «Faust», az «Ember tragédiája» zsoltarain, vagy a «Sulamit» «Kol-nidre»-betétjén minden színházlátogató igazi élvezetet, nemes épülést talál. Miért lenne hát az előadott misztérium kivétel? ...»

...

Új járásorvos. Szinyei Merse István főispán 521. számú intézkedéssel a nyugdíjazás folytán megüresedett bártfai járási orvosi állásra dr. *Grossmann* Dezsőt, bártfai gyakorló-orvost nevezte ki.

Ünnepély. Az eperjesi ág. hitv. ev. kollégiumi theologiai akadémia ifjúsági testülete okt. 31-ikén, vasárnap d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Zongorán előadják Linder László és Weisz József theol. akad. hallgatók. 2. Kreutzer K.: «Az Úrnak napja ez». Éneklé a theol. akad. énekkar Weisz József vezetésével. 3. Porkoláb Gyula: «Luther». Szavalja Kopcsó János theol. akad. hallgató. 4. Ünnepi beszédet mond Szuchovszky Gyula, a theol. testület elnöke. 5. Szuhay Benedek: «Istenért és hazáért», melodráma. Előadja Hajdú Árpád theol. akad. hallgató, zongorán Linder László theol. akad. hallgató, énekkel a testületi énekkar tagjai kísérik. 6. Himnusz.

Kérelem. *Spányi* Kálmán bírósági végrehajtó ez év telén elköcsönözte az eperjesi ügyvédek egyikének tételbündáját. Az illető személyesen nem emlékezik. Kéri, hogy az illető sziveskedjék a bundát hozzá juttatni.

Halálozások. Özv. *Czapkay* Imréné született *Czapkay* Mária okt. 24-ikén Kisszebenben, életének 52-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett okt. 26-ikán ment végbe.

Csabinyák Mihály, nyug. törvényszéki jegyző okt. 29-ikén, hosszas szenvedés után Eperjesen meghalt. Halála igaz részvétet váltott ki társadalmunkból.

A kisszebeni járásban az elmúlt napokban alakult meg a Vöröskereszt-egylet 200 taggal. A védőséget báró *Ghillány* Imréné, az elnökséget *Péchy* Zsigmondné vállalta. Társelnök Bánó Árpád, titkár báró *Ghillány* József, pénztáros Dankó György lettek.

Orosz fogságban. *Steid* Kálmán, a 32. vadász-zászlóalj főhadnagya, ki sebesülten még mult év augusztusában került orosz fogságba, hírt adott hol- és jóllétéről. Sokan már elveszettek hitték. — *Földes* Sándor, lapunk munkatársa, a cs. és kir. 65. gyalogezred zászlósa, az elmúlt hét harcaiban orosz fogságba esett. Kiewből értesítette szüleit fogságba jutásáról. — *Rákosi* Ernő ismert festőművésznünk Simbirskben él orosz fogságban. Lemberg ostrománál jutott orosz kézre.

Egy naplótöredék.

A harctéri jelentések a legkülönbözőbb lelkihangulatba ringathatnak el; a történeti események fejleményei csodálattal tölthetik el lelkünket, hogy milyen megfoghatatlanul mélyen rejlenek azok a szálak, melyek Isten gondviselését mutatják; a tábori-lapok öröme ringathatnak és kétségeket támaszthatnak, de igazi őszinteséget, melegét csakis azok a harctéri jegyzetek tárnak fel, melyek felszínre hozzák a szív titkos érzéseit, melyek az élet regényével és a való élet romantikájával vigasztaló társaivá válnak a szívnek és megnyugtatóivá a kedélynek. Ilyen naplótöredék ez is, amit itten közlünk. Az ember azt gondolná, hogy ez a kép csak a költő lelkivilágában él, pedig hát való az egész.

*
... Látcsövemmel a motor kerekeit is láttam, kevéssel később nagyobb tűz visszfénye piroslott az orosz határszélről. Az éjszakát két szakasszal, mint zászlóaljpartalék, a szabad ég alatt ébren töltöttem. A nappali meleg után rettenetesen hideg volt az éjjeli levegő, annyira, hogy valamennyien nagyon fáztunk. A nagy hideget több ízben forró teával ellensúlyoztam.

Aug. 30-ikán megállapítottuk, hogy vasárnap van. Elgondoltam, hogy feleségem milyen ajta-

A passió-előadások, melyekről mai tárcarovatunkban adunk ismertetőt, *szerdán*, nov. 3-ikán veszik kezdetüket a városi színházban. A próbák serényen folynak s ezekből ítélve, közönségünknek nagy gyönyörűségben lesz része. Bővebbet a falragaszok.

Népfőlkelői pótbemutató-szemle. Az eperjesi 1894—1892. és 1890—1878. évi születésű lakosok II. pótbemutató-szemléje november 6-ikán lesz megtartva a *Zöldfa*-vendéglőben.

Hadizászlószegek. *Szinyei Merse* István főispánunk október hó folyamán intézkedést intézett *Tahy* József alispánunkhoz a zászlószegek beszerzése tárgyában. *Tahy* József alispánunk az intézkedést közölte a hét járás főszolgabírájával, a három szab. kir. város polgármesterével, valamennyi községi és körjegyzővel s a közönséggel oly célból, hogy az ügyet hazafias támogatásukba venni sziveskedjenek: vagyis mindazon egyesületek és intézmények stb., amelyek dísz-zászlóval bírnak, rendeljenek meg egy-egy ilyen zászlószeget, mely csekély 15 korona kiadással jár. Ez a szóbanforgó zászlószegek egyrészt emléke lesz egy nagy, letűnt háborúnak, másrészt pedig jótékonyaságot is szolgál, mert hiszen a harcterekről rokkantan, vagy soha vissza nem térő honfitársaink hozzátartozóinak, özvegyeinek és árváinak segítségét és ellátását célozza. A magas eszmét *Hoványi* Géza országgyűlési képviselő vezetése alatt álló Országos Hadsegélyző Bizottság jelvényterjesztő osztálya pendítette meg. Ezen eszme megvalósulása ismét egy lépcsőfokkal magasabbra emeli a szenvedőket a földnek ezernyi bajától.

Az Eperjesi Iparbank-nak nevezett szövetkezet átalakítási munkálatai részvénytársasággá, mint értesülünk, serényen folynak és a budapesti központ hozzájárulásával és támogatásával jóformán befejeztettek. Az újonnan alakított részvénytársaság *alakuló közgyűlését* november 7-ikén tartja meg. Jogos bizalommal tekintünk a megizmosodott és jól vezetett szövetkezet további fejlődésére elé.

Az Uránia-mozgó különösen az újabb időben szokatlanul szép filmekkel lepi meg az érdeklődő közönséget. *Alexandra* és a hasonló zsánerű filmek sokáig emlékeztetéseket lesznek a közönség előtt. Nem nagyítunk, amikor azt mondjuk, hogy ezen hét műsora is figyelmünket lebilincselő és kedélyünkre nemesen ható lesz.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

tosan fog értem imádkozni. Sokat, nagyon sokat gondolok otthon maradt kis feleségemre. A kora reggeli óráktól sűrű ágyúörgés hallatszik.

Szép holdvilágos este volt, hamar elnyomott az álom, de nem sokat alhattam, mert 11¹/₂ órakor riadóra fel kellett készülni s megindultunk az éjszakába. Szakasszommal a trént fedeztem.

Gyönyörű szép erdőn keresztül mentünk órák hosszat. Egy fiatal őz nekiszaladt a tábori konyhánknak, a legénység nagy riadalommal lefogta és levágta.

Szept. 1-jén hajnalban arra ébredtem, hogy a kapitány egy lengyelt és a feleségét elhozta, mert orosz fegyvereket és egyéb felszerelési tárgyakat találtak náluk. Bizonyára halottfosztogatók. Többször láttam hajnalban katonáinkat imakönyvvel kezükben imádkozni és zsoltárt énekelni.

Szept. 4-ikén. Csapatok vonulnak Lemberg felé. Egész lovashadosztály. Estefelé megeredt az eső, feneketlen sár támadt a vadvízes galíciai földön. Nagy vihar. Éjjel kitisztult.

Szept. 5-ikén. Szép napos idő, de nagy szélvihar járja, csend a határunkban. Jó reggeli után káposztát tisztítottam és szalonnát vágtam az ebédhez. Egy elhagyott házban lábosra tettem szert s alapos mosdást végeztem. A piszok csak úgy ragad az emberre. A szakállam fényesen nőtt, csak nőjön.

Kormányhatósági megbízott. A földművelésügyi miniszter *Sárosvm. bártfai*, felsővízközi és giráltyi járásainak területére a hadműveletek folytán elpusztult vagy megrongált községek belsősegei rendezésére a belügyminiszterrel egyetértőleg kormányhatósági megbízottként *Téglás* Károly min. tanácsost, helyettesét *Szepesházy* Imre orsz. képviselőt küldötte ki.

Hű honleányok. Melegzés s igazi lángoló hazaszeretet nyilvánul meg azon buzgalomban, mellyel a kis leányok sietnek névnap, születésnap ajándékokból s havi zsebpénzükből megtakarított filléreiket a haza oltárán letenni, hadikölcsönt jegyeznek s így közvetve ők is hozzájárulnak a nagy, a dicső győzelem mielőbbi kivívásához. A tantestület buzdító szavai megindították a gyengéd lányszíveket s kipirult orcával, szintén röstelkedve jelentik osztályfőnöküknek: «sajnos, többet nem jegyezhetek, mert csak ennyi pénzem van»... Az ág. hitv. ev. elemi és polgári leányiskola s a vele kapcsolatos, a Kereskedők Társulata által fentartott női kereskedelmi szaktanfolyam növendékei eddig a következő összegeket jegyezték a III-ik nemzeti hadikölcsönre: *Sztehlo* János 50, *Papp* Ferenc 50, *Engler* Erzs 50, *Wohl* Vilma 50, *Goldstein* Rózi 100, *Halbsch* Elza 100, *Lichtig* Aranka 100, *Schuhmann* Szerén 200, *Schwarz* Aranka 100, *Schwarz* Piroks 50, *Richtarek* Emma 200, *Weisz* Anna 50, *Braun* Olga 200, *Blumberger* Margit 100, *Fleischmann* Olga 100, *Hartmann* Ilona 200, *Mayer* Erzs 100, *Müller* Ilona 100, *Schuhmann* Éva 200, *Sztehlo* Magda 400, *Taut* Erzs 100, *Traurig* Szerén 100, *Trattner* Aranka 50, *Wohl* Jolán 50, *Weinberger* Rózi 50, *Weir* garten Hilda 100, *Zipszer* Margit 100, *Atlasz* Regina 100, *Czigelbrier* Hajnalka 50, *Goldberger* Szerén 50, *Strausz* Magda 100, *Woloszinovits* Etelka 100, *Spanner* Elza 50, *Goldberger* Ilona 100, *Lenz* Teréz 100, a Magyar Leányok Önképzőköre 150 kor. Az eddigi jegyzés összege 3850 korona. A jegyzést folytatják.

Köszönetnyilvánítás. *Theisz* Ármín úr az Eperjesi ev. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára 7 kor. 50 fillért adományozott, amelyért hálás köszönetet mond dr. *Sztehlo* Jánosné elnök, *Vogel* Béla pénztáros.

Szept. 7-ikén. Elég jó alvás után bereggeliztünk. Heves ágyúörgés egy pár kilométernyire. Reggel indulunk Déinek, egyebet nem tudunk. Ma bizonyára ütközetbe kerülünk. Indulás előtt egy saját monoplán repült jó magasan. Déli 1¹/₂ órakor Schloss-Wysicz mellett táboroztunk. Előttünk a közelben ágyúörgés szakadatlanul szól, délután bizonyára tűzbe lépünk. Egy község égettünk a harc vonalban. *Magierow* városa. Este felfejlődöttünk harc vonalba. Én a szakasszommal a jobbszárny fedezésére mintegy 800 lépésre előre foglaltam állást a rajvonalban. Ágyúörgés mindkét részről a sötétség beálltaig állandóan tartott kevés puskatúzzal. Éjjel rettenetes hideg volt, a sáncban feküdtem s dideregtem.

Szept. 8-ikán. Hajnalban néztem a felkelő napot s első sugarát feleségemhez küldtem. A virradattal megindult mindkét részről az ágyúzás. Sok száz srápnelt láttam a levegőben robbanni, két aeroplán is szállott a levegőbe. Két nagy s 11 kis vaddisznó menekült az erdőből. Eldisponálták zászlóaljainkat egy más helyre. *Magierow* város erdején keresztül vonultunk fel. Erős ágyúzás és puskatúz van előttünk, nemsokára benne leszünk a tűzben. Feleségemre gondolok nagyon sokat, ő érette szeretnék visszakérülni, hogy megszakitott boldogságunkat folytathassuk. Bevitték az erdőbe s ott elrendelték, hogy sráp

FIGYEL

A m. kir. p. 1915. évi 15,295 lete szerint fizet Eperjes, Kisszevábbá a leme héthársi járás cember havában 5 ber havában 5 tokkal együtt a mának megfele. Az eddig lej tóknak haladé netáni költség kiváló önérdék dekeltnek figye

AZ

Az Eperjesi márosok Szöve

közgyűlésen hozott jövedelmük öt száza a következő arány Bodnár Józsefné 50 Duschnitz Ármín 30 Füredi Józsa 3000 Feingold Lipótné Schreiber Wolf 300, Goldberger Emánue Izsák 400, Jung Sa 200, Klein H. 400, kölcsönél 11,000), József 200, Lefkovits 600, Müller Vilmos 500, Polláček Albe Reisz Ede 300, Rose Jakab 1000, Schw 500, Trattner Emil 8 400, Waldmann Giz Zimmerman Mór 500 összesen 50,900 kor

Adományoka

Eperjesről öt zsák b *Bielek* Zoltánné Nag juttatott a Vakok k kívül *Sándor* Mária donoső szives vo csíkokat ingyen elő zóknak úgy az intéz igazgatósága hálás k

neltűz ellen védő sán kerültünk, máris ret robbant felettünk. E s erős dörgés kíséri.

A legénység hilt védősáncot. Előttün gyalogság s a honve de a kapitányom re kaszomat parancsolt visszavonulásnak. Be A puskatúz gyért, folyt s az oroszok sr tak az erdőn. Egy p técek. Átestünk a tű zott elemőzia nagyo nem jutott. Nekem dohányom, de általa Estefelé utat jeleztem vonalig.

Szept. 9-ikén. Az teljesen ébren töltötte tömve van katonaság az ágyúzás, rengeteg felett, de csak tova tűzérésünknek volt szép, az éjszakák hi dezertált.

Szept. 10-ikén. H

FIGYELMEZTETÉS.

A m. kir. pénzügyminiszter úrnak 1915. évi 15,295. szám alatt kelt rendelete szerint fizetendő a lejárt váltókra: Eperjes, Kiszeben szab. kir város, továbbá a lemes, eperjesi, kisszebeni, héthársi járások területén 1915. évi december havában 50%, 1916. évi november havában 50% a felmerült kamatokkal együtt a váltó lejárat napja számának megfelelő napon.

Az eddig lejárt s nem rendezett váltóknak haladék nélküli rendezése s a netáni költségeknek megelőzése oly kiváló önérdék, hogy azt minden érdekeltnak figyelmébe ajánljuk.

Az Eperjesi Takarékpénztár.

Az Eperjesi Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetségé-nek tagjai legutóbbi közgyűlésen hozott határozatuk értelmében bruttó-jövedelmük öt százalékát hadikölcsönre jegyezték a következő arányban: Árje Vilmos 300, özv. Bodnár Józsefné 500, özv. Keller Manóné 500, Duschnitz Ármán 300, Grossman Hermin 10,000, Füredi Józsa 3000, Donner Gizella 4000, özv. Feingold Lipótné 200, Ferderber Mór 1000, Schreiber Wolf 300, özv. Grossman Mórné 10,000, Goldberger Emánuel 500, Gellért Lajos 500, Fuchs Izsák 400, Jung Samu 400, Klausner Herman 200, Klein H. 400, Klein Izrael 4000 (a II. hadikölcsönél 11,000), Weisz Arthur 500, Korach József 200, Lefkovits Emánuel 100, Mayer Lajos 600, Müller Vilmos 500, özv. Harcsárik Györgyné 500, Polláček Albert 500, Pfann Ferenc 500, Reisz Ede 300, Rosenberg József 200, Rosenberg Jakab 1000, Schwartz József 500, Sprei Adolf 500, Trattner Emil 800, özv. Venetianer Miksáné 400, Waldmann Gizella 500, Wollner Mór 300, Zimmerman Mór 500, Elefánt Ferenc 5000 kor., összesen 50,900 korona.

Adományok a vakoknak. *Meliórisz* József Eperjesről öt zsák burgonyát és egy véka babot, *Bielek* Zoltánné Nagysárosról két zsák burgonyát juttatott a Vakok Eperjesi Intézetének. Azonkívül *Sándor* Mária kézimunkaelőnyomda-tulajdonosnő szíves volt az intézetnek kredencsíkakat ingyen előnyomtatni. A szíves adakozóknak úgy az intézet növendékei, mint annak igazgatósága hálás köszönetüket fejezik ki.

neltűz ellen védő sáncot ássunk. Alighogy belekerültünk, máris rengeteg mennyiségű srapel robbant felettünk. Erős sívítás jelzi előre az útját s erős dörgés kíséri robbanását.

A legénység hihetetlen sebességgel ásta a védősáncot. Előttünk erős puskatűzben volt a gyalogság s a honvédség egyrésze meghátrált, de a kapitányom revolverrel állott elibük s szakaszomat parancsolta elibük, így útját állta a visszavonulásnak. Bennünket is előbbre vittek. A puskatűz gyérült, azonban az ágyúzó tovább folyt s az oroszok srapeljei szerteszét csapdosak az erdőn. Egy pár sebesültet vittek a szánitécek. Átestünk a tűzpróbán. A magammal hozott elemózsia nagyon jól jött, mert evés, koszt nem jutott. Nekem ugyan van még egy kevés dohányom, de általában nagy a dohányhiány. Estefelé utat jeleztem az erdőn keresztül a harc-vonalig.

Szept. 9-ikén. Az éjszakát sáncban, csaknem teljesen ébren töltöttem az erdőn, mely különben tömve van katonasággal. Hajnalban megindult az ágyúzás, rengeteg srapel sívított a fejünk felett, de csak tovább robbant, mert a mi tűzérzésünknek volt szánva. A reggel nagyon szép, az éjszakák hidegek. Kozák Polyijecztől dezertált.

Szept. 10-ikén. Hajnalban támadtunk, közeli

Hétfőn és kedden kerül bemutatásra az *Urániában* az idény első Schildkraut-filmje. Hogy Schildkraut micsoda pozíciót foglal el a moziművészek között, azt felesleges hangoztatni. A film meséje egy gonosztevő élete körül bonyolódik le, aki végül is megtér és a becsületes emberek közé sorakoztatják. Van az Urániának egy másik, kétségkívül elsőrangú filmattrakciója is és ez a Maria Carmi-filmek egyik legkiválóbbika: a «Szépség átka». Különösen nagy érdeklődés nyilvánul e film mellett, úgy hogy eddig is már számos előjegyzés történt. A Carmi-film bemutatója a legközelebbi szombaton és vasárnap lesz. Itt említjük meg, hogy az Uránia november 6-ikától kezdve mindennap fog előadást tartani. A hétköznapi előadások kedvezményes szelvényekkel látogathatók; akinek még ilyen szelvénykönyv nem volna birtokában, az ingyen kaphat az Uránia pénztáránál. Az első ifjúsági előadás nov. 10-ikén lesz és «Siegfried» kerül bemutatásra. Az ifjúsági előadások napján diákok minden helyet 30 filléért fognak kapni.

Az Első Magyar Ált. Biztosító-Társaság

a háború veszélyére is köt
életbiztosításokat, minden
pótdíj fizetése nélkül. ::

Ez a kedvezmény csakis a 36—50-éves nép-főkelőkre vonatkozik. :: ::

Felvilágosítást nyújt:

az eperjesi főügynökség: Holénia Béla, Fő-u. 71.

Adomány. *Bielek* László és neje, továbbá *Raisz* Viktor és neje 30—30 koronát adományoztak koszorúmegváltás címén az eperjesi hősök özvegyei és árvái részére.

A Vöröskereszt-egylet kórházának sebesült tisztjei a Katona-otthon számára 54 koronát voltak szívesek gyűjteni, amiért is köszönetét nyilvánítja a Katona-otthon.

Adomány. *Agoston* Károly, november 4-iki névnapja megváltása címén, a hadiárvak alapjára 25 koronát, a bolgár Vöröskeresztnek pedig 10 koronát adott.

lövöldözés. Most vonulunk a rajvonalba. Legényeim a rettenetes srapelzésben nyugodtak. Én írom a naplót s körülöttem millió halál lebeg a levegőben. Szivarom jól ég. Remélem, hogy Olgám imádsága megvéd. Minden pillanatban érhet golyó s felemelt fővel kell előremennünk, hogy jó példával járjunk elől; csodálom, hogy gyenge idegzetem ezt oly nyugodtan tűri, pedig ide kötéldísz is kevés. Egyeseknek itt még kedve van fűtyörészni. Száz srapel robban a fejünk felett. Isten megsejít. Nem hiszem, hogy ilyenkor egy is ne fohászodna a Mindenhatóhoz oltalomért. Megcsókoltam Olgától kapott talizmánomat, nyugodt vagyok. Az ütközetben vagyunk. Millió golyó sív minden oldalról. Rettenetes. Most egy további előnyomulás előtt a sáncban írom e sorokat. Az oroszok minduntalan golyózapot zúdítanak reánk. Isten nevében előre, de először egy cigarettát elszívok Sillau dr. kollégámmal s így 800—1000 lépést tettünk az ellenség felé számtalan golyó és srapel közepette. Az út szélén várom, hogy elmaradt szakaszom utánam jöjjön. Hazagondoltam Olgámra azzal a rajongó szeretettel, mely minden idegemet átjárja. Most megyünk tovább előre."

...

Az Eperjesi Bankegyletnél okt 29-ikéig eszközölt jegyzések a harmadik hadikölcsönre máris jóval felülmúlják az első és második hadikölcsön összegét, s noha a jegyzés még nov. 17-ikéig tart, az eddigi jegyzések felülmúlják már a 2.000.000 koronát. Az intézet ez alkalommal saját számlára 150.000 koronát jegyzett s ezáltal a korábbi jegyzésekkel együtt 270.000 kor.-t tesz ki az az összeg, mellyel a hadikölcsönökből a maga részét kivette. A nagyobb jegyzések a következők: Dr. Sztahlo János a gondnokolt Dessewffy Albert részére jegyzett 500.000 kor.-ból a Bankegyletnél 340.000, Tahy József, Sárosvármegye alispánja a megyei alapok részére jegyzett 100.000 kor.-ból a Bankegyletnél 70.000, saját részére 2000 kor., N. N. 100.000, dr. Müller Bertalan és neje 40.000, Péchy Elek és neje Sztankahermány 30.000, Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. 30.000, dr. Barcsy Lajos Sívár 21.500, Piller Kálmán udv. tan. 20.000, Kovaliczky Zeno kanonok 20.000, kisk. Szent-Ivány József részére dr. Horovitz Gyula 20.000, N. N. 20.000, Schwarz Dávid Kapi 19.000, kisk. Pulszky Imre és Géza részére dr. Propper József 16.000, Szepesházy Imre orsz. képv. 15.000, Eperjesi gör. kath. székesegyház 15.000, Ardó Alfréd Sebeskellemes 15.000, Hartmann Emil 15.000, Schönfeld Izidor 15.000, Eperjesi egyházmegyei papszegélyző-alap 13.000, Péchy Zsigmond orsz. képv. 11.000, dr. Rosenthal Adolf 11.000, a gondnokolt Quittmann Róza részére dr. Dobay Zsigmond 11.000, Szakmáry Dezső Kende 10.000, Kurimszky János Szinye 10.000, Vilecz János 10.000, K. E. K. E. 10.000, K. F. K. F. 10.000, dr. Mosászky István 10.000, dr. Rosenberg Mór 10.000, Pongrácz Bertalan részére Sárosvármegye árvaszéke 10.000, Goldstein Adolf 10.000, Kurz Márk bankigazg. Kiszeben 10.000, Paszternák Mór Sósgyűlvész 10.000, Bein Simon 10.000, S. G. P. K. 10.000, H. J. K. 10.000, Schnitzer Samu 10.000, Grossmann Ignác Sebeskellemes 8.000, Eperjesi egyházmegyei papjavítóalap 7.000, Eperjesi egyházmegye papinyugdíjalap 6.500. 6000 koronával: Grossmann S., dr. Weisz Emil, Amsel Naftali Nyirjes. 5000 koronával: Eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház, özv. Szinyei Merse Béláné Budapest, Schréter Gusztáv Girált, Tardy József, Eperjesi egyházmegyei Bezeghy Antal-féle ösztöndíjalap, Neumann Vilmos, Bartossik Ignác Nagysáros, Sitányi Béla, Sitányi Győző Kapi, Hodobay Miklós Karácsonmező, Schwarcz Árpád igazg., N. N., Grün Herman, Reinicz Fábrián, Weisz Adolf Sebeskellemes, Müller Simon, Weiszberger József Felcsörtovány Podhajeczky Miklós Boronya 4300. 4500 koronával: Jurek János Somos, Hertzka Simon. 4100 koronával: Gmitter János és neje Kurima, Furcsák Ágnes, László, Bezeg János Tölgyed. 4000 koronával: Fuhrmann Imre táblabíró, Maléter Gyula, dr. Böhm Aladár, Girálti róm. kath. templomalap, Weisz Dávid, Uhrin János Herhely. Labancz Mihály Szobos 3700, Demcsisin János Mátévágása 3300, Minarik György Turina 2900. 3000 koronával: Moskovits Izrael, Safran Manó, N. N., Warmusz János Kurima, Kecskovszky János Kurima, Weisz Mór, id. Schustek Nándor, Zinner Adolf Kijó. Feldmann Éliás Hankvágása 3500, Horváth Tamásné, László 3100, Fogarassy József Magyararszlavica 2550, Kertész Sárika 2500, Kraumann Edéné 2600. 2500 koronával: Baum József Kerekrejt, özv. Spanner Róbertné, Makay Miklós. Purder István Iványos 2700, Mihalycsó Kmetz János 2300. 2100 koronával: ifj. Czolek Tamásné Kurima, Palyiszky János Somos. Jegyeztek továbbá 2000 koronával: Szinyei-Bánó Etelka, Sívári főbányahivatali társaság, Ilkovic Mór Finta, Juricsek János Sívár, Hartmann Albert, Weiszlovits Jakab Sebes, Rosenberg Jakab, Süssholz Hugó Tapolyhanusfalva, Trostler Kálmán, Wohl Izidor, Lefkovits Miksa körjegyző

Glück Dávid Kükemező, Mátyás Ádám László, Mátyás András bíró Girált, Kovács András F.-Köcsény, Rodnics Zsuzsanna Iványos, Dzurisin Jánosné Margonya, Kvcinszky Sztaniszló Kurima, Pruszk Horvát Mária Kurima, Pivovarnik András Kurima, ifj. Vaserkó János és neje Kocsány. 1800 koronával: Csonka György Turina, Bob Andrásné Erdősce. 1700 koronával: öz. Szapanyos Miklósné, Jancsus Péter Iványos. 1600 koronával: Guttmann Salamon Roskovány, Mihók Onduv János Mocsármány, Horvát Andrásné László, id. Onduv András Kurima, Koczur Fedor Borbála Turina, Zseleznyik András Turina. 1500 koronát: Rojkovics Antal Bátorhegy, dr. Gottlieb Jakab Girált. 1400 koronát: Feldmann Bernát Hankvágás, Fialka János Somos. 1300 koronát: Ondrej Mihályné Somos, ifj. Bezeg Jánosné Tölgyed. 1200 koronát: Eperjesi Fogyasztási Szövetkezet, Guttmann Emil Sebeskellemes, Friedmann József Margonya, öz. Zsatkovics Györgyné Kurima, Krausz Petronella Kurima, öz. Pruszk Józsefné Tölgyed, Pruszk Andrásné Kurima, öz. Jedinák Jánosné Kacsány, Miskuv Kopa József Lászka, Hudákné Mikulik Margit Karácsonmező, Maslej András Tapolyucska. 1100 koronát: Semsey Ottó és neje Deméte, öz. Lengyel Jánosné, Uhrin Györgyné Margonya. 1050 koronát: dr. Duschnitz Soma Bulna János Mocsármány. 1000 koronát: Spillenber Barna és neje Girált, Zsebráczy Géza Bártfa, öz. Radvány Kálmán, Wollner Marcell körjegyző, Zahler Aladárné, Zahler Ernő Kálmán Ede Girált, Herbst Gyula, Egyházmegyei Tanítóegyesület Eperjes, Sauber Jakab László, Lichtenstein Mór Girált, Gallé Gábor Kurima, Szabó Elemér kir. tanfel., Szepessy János körjegyző, Grósz Jakab Radács, Brunner Józsefné Szinye, Laczus Gizella Eperjes, Szénássy Sándorné Jolsva, Schrenk Margit Girált, Szabol András Somos, ifj. Greskovits Andrásné Kurima, Kmezc János Girált, Senger Mariska, Hirt Virginia, Bezler Erzsébet, Szabol András Somos, Oljnyik József Somos, Demjanics Sándorné Somos, Dulyava Péterné Finta, Amsel Izsák Kálnás, Waldmann Henrik Kálnás, Cmar Mihály Sóggyűlvész és még több ezer koronás és ennél kisebb összegű számos jegyzés. Különösen kiemelendő az a dicséretes buzgalom, mellyel a girálti járás főszoigabírája, hadusfalvi Spillenber Barna jegyzői karával egyetemben a hadikölcsönt járásában propagálja s gyűjtésének eredménye már eddig is felülmúlja a negyedmillió koronát. Különösen megható, hogy a girálti járás orszodúltá községeknek lakosai mily szép összegeket jegyeznek. Spillenber főszoigabíró a jegyzések utáni jutalék címén eddig is már mintegy 1000 koronát adott át Sárosvármegye főispánjának jótékony célra.

Iskolafalva és Diákfalva. Várad István nagyváradi tanító szép terve egyre biztosabban halad a teljes siker felé. A Haboruban Feldült Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottság meghívására Várad István ebben az ügyben két napon át Budapesten folytatott tanácskozást. Pekár Gyula országgy. képviselő elnöke alatt a középiskolai tanári testületek képviselőinek bevonásával anket volt. Itt új motívumok is kerültek szőnyegre. A tanáregyesület csupán a középiskolák bevonásával pár nappal előbb adta ki hasonló felhívását, hogy a középiskolák építsék fel Diákfalvát a növendékek adományai útján, a tanárok összerakott pénzén pedig építsék fel Diákfalva elemi iskoláját. Ezenkívül a háború elején egy igen üdvös és szép mozgalom indult meg, amelynek célja a háborúban elhunyt tanítók özvegyei és árvái segélyezésére alapot teremteni. A tanítók adományai révén ez már 100,000 kor.-t tesz ki. Az anket úgy határozott, hogy a határozat szerint a középiskolák gyűjtéséből felépül Diákfalva, a közel 20,000 iskolát számláló népoktatási intézetek adományát két részre osztják. Egyik részéből felépül Iskolafalva, másik részét a háborúban elhalt tanítók hátramaradtjai alapjához csatolják. Hiszen a felvidéki falvak nem igényelnek egyenként félszáz ezer koronánál többet s így

egészen bizonyos, hogy mind a három szép, nemes terv megvalósulást nyer. E célból körülbelül nov. 3-ikán «Kárpáti Iskolap»-ot rendeznek. Ezen a napon az ország valamennyi iskolájában d. e. 11 órakor (vagy a délutáni iskolákban 4 órakor) felolvasás, vagy elmondják Pekár Gyulának ez alkalomra írt ünnepi megemlékezését. Ezt követi a tanárok, tanítók méltató beszéde stb., amit másnap gyűjtés fejez be. Az iskolánként begyűjtött összegek a kir. tanfelügyelőségek, illetve a tanterületi főigazgatóságok útján az Országos Bizottsághoz folynak be.

Sárosvármegyei Takarékpénztár

Részvénytársaság Eperjes

a harmadik
6%-os nemzeti hadikölcsön

hivatalos aláírási helye.

Jegyzéseket elfogadunk
november hó 17-ikéig.

Aláírási ár: október 30-ig . . . K 97-10,
október 31-től november 17-ig K 97-40.

A jegyzések megkönnyítésére magas kölcsönöket
nyújtunk 5%-os kamattal

mellett.

Hadikölcsönt jegyezni mindnyájunk hazafias kötelessége!

A hanyagság, amelyet fogazatukkal szemben igen sokan tanúsítanak, gyakran meg nem bocsátható. Gondatlanságuk által elsorvasztják az emberi test egyik legszebb és leghasznosabb szervét. Megérthető volna ez a könnyelműség, hogyha a fogazat gondozása nagy munkába kerülne, de a száj ápolása végtelenül egyszerű és kényelmes. Csak hozzá kell szoknunk, hogy szájunkat naponta kiöblítsük néhányszor *Odollal*. Már a jó közérzet végett is, amely az Odollal való szorgos szájápolást. Odol az egyetlen szájvíz, amely a legkiválóbb foghigiénikusok véleménye szerint a foghigiénia mai követelményeinek teljesen megfelel.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-Fiókegylet javára a következő nemesszívú adományok folytak be október 23-29-ig: *Késszépben:* 658 kor.-t Spillenber Barna főszoigabíró, hadikölcsönjegyzési jutalék; 245 kor. amerikai küldemény (az adakozó neve később fog közöltetni); 120 kor. 49 fill. az 1914. évi mozielőadatok jövedelméből; 20 kor. Soltész Ede, Pécs-újfalú; 30 kor. X. Y., Girált; 19 kor. 90 fill. Piller Kálmán, Sározzentimre; 10 kor. Hoffmann Mór, öz. Both Gyuláné, Gömör János; 5 kor. Jahoda Antónia; 5 kor. Zsebráczy Géza. *Halottak az élőkért* (koszorú és sírvilágítás-megváltás címén): 30 kor. Vilcz János; 20 kor. dr. Sztelho János, Bielek László és neje, Görgy Ernőné, öz. Semsey Boldizsárné; 4 kor. Klór Anna és Gizella. *Természetbeni adományok:* öz. Both Gyuláné Ágút 11 drb ing, 18 zs bkendő, 4 lepedő, Bujanovics Gyuláné Úszfalú 6 drb párna, 2 mm. alma. Mind-ezekért őszinte hálás köszönetet mond: öz. Semsey Boldizsárné elnök, Vogel Béla pénztáros.

Emlékművet hőseinknek! Lapunk szerkesztősége által indított mozgalom folytán hőseink síremlékére a következő újabb adományok érkeztek hozzánk:

dr Szmandray Simon	K.	5—
Hedry Aladár	•	10—
Braun Fülöpné	•	1—
Gestler Ignác	•	1—
Weisz Gerson	•	1—
Rosenzweig Lipót	•	1—
Nagybányai bőrgyár r.-t.	•	3—
Rosenthal Lipót	•	1—
132. gyűjtőívén olvashatatlán aláírás	•	1—
Katscher Róbert	•	1—
Kösch Sándor	•	10—
Az 1914. évi jótékonycélú mozgólőadások felerésze (Holénia Béla)	•	120 49
Nagysárosi Múmalom	•	10—
Déri Gyula	•	2—
Oszvald Béla	•	2—
Karsai Ernő	•	1—
Ferdinkó Béla	•	2—
Carthmann	•	2—
Gottlieb Rezső	•	1—
Gross Emmy	•	1—
Lichtig Blanka	•	2—
Bánó Zoltán	•	10—
Berzeviczy Albert, Budapest	•	20—
Villecz János	•	20—
Péchy Zsigmond	•	20—
Máthé Edéné	•	4—
Weiszlovits Miksa	•	5—
Grohmann Emmy	•	4—
Zavatzky Szilárd	•	3—
öz. Both Gyuláné	•	5—
Csink Aladár, Debreczen	•	2—
dr. Habényi István, Budapest	•	2—
Korányi Géza, Kispeszt	•	2—
39. gyűjtőívén olvashatatlán aláírás	•	2—
Andrejko József hadnagy, Zsolna	•	2—
Derger kadét, Pécs	•	2—
Witán Zoltán	•	2—
Hirsch főhadnagy	•	2—
Fischer Manó, Budapest	•	2—
Nagy Imre, Brassó	•	2—
Szünstein hadnagy, Brassó	•	2—
39. gyűjtőívén olvashatatlán aláírás	•	1—
Paner főhadnagy	•	3—
dr. Wagner R. Viktor, Wien	•	3—
Jakob Antal, Töröktopolya	•	2—
dr. Baumöhl Zsigmond	•	3—
Kis Gusztáv	•	5—
Bielek Zoltán, Nagysáros	•	3—
Geyer János	•	2—
Flachbart Jenő	•	2—
Máthé Károly	•	2—
Nagysárosi múalmi munkások	•	7 20
Eperjesi Villamvilágítási r.-t.	•	10—
Az ev. Theol. Testület	•	20—
Mankovich Kornél	•	2—
Goldzieher Géza, Budapest	•	20—
Péchy Elekne	•	10—
dr. Piller Dezső	•	10—

Összesen . . . . . K. 396 69

Eddigi gyűjtésünk eredménye . . . . . K. 332 17

Főösszeg . . . . . K. 728 86

Az adakozók fogadják hálás köszönetünket.

Öngyilkosság. *Schlenger* Lipót eperjesi kereskedőt október 24-ikén reggel halva találták szobájában. A megejtett nyomozás kétségen kívül megállapította, hogy öngyilkosságot követett el Vasárnap reggel 7 órakor az öngyilkos cselédje észrevette, hogy a lakás fürdőszobájának ablakából füst szivárog ki. Zörgetett gazdája ajtaján, de nem kapott választ. Betörte erre a fürdőszoba ablakát s behatolt ura hálószobájába, melyben a füsttől majd megfulladt. A hulla az ágyon keresztbe feküdt, feje elszenesedett párnák között. Külső sérülés csak a nyakán volt látható, mely elárulta, hogy az öngyilkos előbb felakasztotta magát a villanylámpára s csak miután leszakadt vele a lámpa, szánta rá magát a legborzalmasabb halálnemre: meggyújtotta a párnákat. Dr. Rácz Dezső, ki az orvosrendőri szemlét megejtette, megállapította, hogy a halál hajnali 3—4 óra között állhatott be. Levelet hagyott, melyben vagyonáról rendelkezik. A városban nagy részvétet keltett családjával szemben a borzalmas halálhír.

Tűzifára zsef kerámiai sz

Kérelem. A cs

családok háborúok lehetőség szerint eny sége. Kétségtelen, h között legszánandóbb kiket addig, míg a kötelességüket teljes köszönése legjobban ruhával védje meg sága ellen. Ezen óh gíteni, ezért fordul hoz. Pénzforrások n hadsegélyző-bizottsá lesz a gyermekek ál tes ruha, fehérnemű, összegyűjtve cseké karba hozzuk, sok s képesek felruházni é kül, hogy a társadal nének. A hadsegély hogy a viseltes gyer erre a célra összeg reászoruló szegény kérésünk tehát odair nem szükséges gyer kabátot — ha akad adományozni és eze manyokat a gyerme gyűjtésével megbízot József úrhoz elkülden A hadsegélyző-bizott jos s. k., ügyvezető

Használjunk pos

Zsidó Testvér

madzor fordul gyer A harmadik hadiköl kibocsátott. Nem alkalomból szívünk Testvéreinkhez, kérle duljunk. Midőn a zs Jeremiás próféta Iste hogy bárhol is fogna kel mőrdítsak elő az évezreden át híven b midőn az állam rész módban részesültünk példa arra, hogy egy zája iránti hűséget nagyobb és szentebb minékünk, magyarors felekezetű testvéreink megbecsülésben és egy itt, ahol felségek ura a honi törvények a egyenlő szeretettel go haza hí! Hallgassuk kinálkozik az alkalor hűségünket, szeretetű juttathatjuk. Legyünk időkhöz, melyekben e telhetőleg mennél töb csönre! Ha most n akkor még késő utó nak reánk gondolni; e szent feladatunk mag tatkozunk, akkor olya el, melyet soha, soha kérünk Benneteket, T szavainkat. Egyik buz a szószékről, a tanító egyes a saját körébe a szent ügynek. Ister azokat, akik a nehéz mentéséhez hozzájárul szági Machsike Had sülete nevében — Epe Rosenberg Sámuel hu elnök. Fischer Bernát elnök.

Tűzfára ajánlatot kér Tóth József kerámiai szaküzlete, Debreczen.

Kérelem. A családfentartók nélkül maradt családok háborúokozta inségét és szenvedését lehetőség szerint enyhíteni a társadalom közeledésére. Kétségtelen, hogy a gyámoltásra szorulóknak között legszánandóbbak a szegény gyermekek, kiket addig, míg a családfentartók legszentebb kötelességüket teljesítik a harctéren, a tél beköszönése legjobban sújt, ha nincs, ki rendes ruhával védje meg őket az időjárás viszontagsága ellen. Ezen óhajunk erőnkhez mérten segíteni, ezért fordulunk kérő szóval a társadalomhoz. Pénzforrások nem állanak rendelkezésére a hadsegélyző-bizottságnak. Ámde minden háznál lesz a gyermekek által már nem használt viseltes ruha, fehérnemű, cipő, kabát és ha ezeket összegyűjtve csekély költséggel kiigazítjuk, karba hozzuk, sok szegény gyermeket vagyunk képesek felruházni és a hidegtől megóvni, anélkül, hogy a társadalomtól nagy áldozatot kérnénk. A hadsegélyző-bizottság vállalkozott rá, hogy a viseltes gyermekruhákat, fehérneműt stb. erre a célra összegyűjti és felruhazza vele a reászoruló szegény gyermekeket. Tiszteletteljes kérésünk tehát odairányul, méltóztassék a már nem szükséges gyermekruhát, fehérneműt, cipőt, kabátot — ha akad odahaza ilyen — e célra adományozni és ezen nemes célt szolgáló adományokat a gyermekruha és fehérnemű összegyűjtésével megbízott tagtársunk: dr. Propper József úrhoz elküldeni. Eperjes, 1915. október 20. A hadsegélyző-bizottság nevében *Draskóczy* Lajos s. k., ügyvezető elnök.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Zsidó Testvéreink! Hazánk most harmadszor fordul gyermekeihez anyagi segélyért. A harmadik hadikölcsön jegyzésére való felhívás kibocsátott. Nem mulaszthatjuk el, hogy ezen alkalomból szívünk mélyéből Hozzátok, drága Testvéreinkhez, kérlelő szavainkkal mi is ne forduljunk. Midőn a zsidók száműzetésbe mentek, Jeremiás próféta Isten nevében megeskette őket, hogy bárhol is fognak letelepedni, egész erejükkel mozdítsák elő az állam jólétét. Ezt mi két évezreden át híven betartottuk, még akkor is, midőn az állam részéről a legmostohább bánásmódban részesültünk. Nincs a történelemben példa arra, hogy egy vallásához hű zsidó a hazája iránti hűségét megtagadta volna. Annál nagyobb és szentebb a hazaszeretet kötelessége minékünk, magyarországi zsidóknak, kik a másfelekezetű testvéreinkkel békességben, kölcsönös megbecsülésben és egyenlő jogrészességben élünk itt, ahol felséges uralkodónk, kormányzatunk és a honi törvények a haza minden polgáráról egyenlő szeretettel gondoskodik. Testvéreink! A haza hí! Hallgassuk meg hívó szózatát! Most kínálkozik az alkalom, melyben a haza iránti hűségünket, szeretetünket és hálánkat kifejezésre juttathatjuk. Legyünk méltók a nagy történelmi időkhez, melyekben élünk! Jegyeztek töletek telhetőleg mennél többet a harmadik hadikölcsönre! Ha most megteszük kötelességünket, akkor még később utódaink is büszkeséggel fognak reánk gondolni; de ha most kicsinyeseknek, szent feladatunk magaslatán nem állóknak mutatkozunk, akkor olyan végzetes hibát követünk el, melyet soha, soha jóvátenni nem lehet. Kérve kérünk Benneteket, Testvéreink, szívelejték meg szavainkat. Egyik buzdítsa a másikat: a lelkészek a szószékről, a tanítók az iskolában és minden egyes a saját körében legyen lelkes szószólója a szent ügynek. Isten áldása fogja kísérni mindazokat, akik a nehéz idöket élő hazánk megmentéséhez hozzájárulnak. — A Felsőmagyarországi Machsike Hadasz (Hittámogatók) Egyesülete nevében — Eperjes, 1915. október 25. — *Rosenberg* Sámuel huntalvai ker. főrabbi, mint elnök. *Fischer* Bernát eperjesi főrabbi, ügyvezető elnök.

Értesítés. A kassai kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a pinczowi cs. és kir. parancsnokság polgári biztossága a körzetbeli kereskedők és iparosok névjegyzékét, azoknak megbízhatóságára és vagyonára vonatkozó megjegyzésekkel együtt megküldötte a kamarának s esetleges információk e kerületből ott megtudhatók.

Elvesztett pénz. Ezerkilencszázötven koronát veszített el bankókban *Csifranik* Jánosné, nagyruszkai zsellérnő a vásártéren. A pénz egy nagy, kopott pénztárcában volt. Aki tud valamit a pénzről vagy annak megtalálójáról, jelentse be azt a rendőrségnek. Jutalomban fog részesülni.

Katonai szállítás. A kassai kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a csász. és kir. közös-hadügyminisztérium kisebb mennyiségben a következő cikkeket óhajtja beszerezni: lábvédők, téli-mellények, alsónadrágok, érmelegítők, sweatterek, lábszárvédők, gyapjúharisnyák, posztó- és aszbeszt-talpbetétek. Mintával ellátott és szabályszerűen bélyegezett ajánlatok a hadügyminisztérium 13. ügyosztályához nyújtandók be a szállítási ár, mennyiség és határidő megjelölésével.

A rokkantak részére való munkaközvetítés. Október 2-ikán gr. *Tisza* István miniszterelnök intézkedését intézett a rokkantak részére való munkaközvetítés tárgyában *Tahy* József alispánunkhoz, melyben felkéri, hogy Sárosvármegye területén élő rokkant katonák munkaközvetítésének fontos ügyét a legbehatóbb és leglelküsemertesebb eljárás tárgyává tenni sziveskedjék, mert hiszen a háborúból csonkán, bénán visszatérő katonákra vonatkozólag végtelenül fontos az, hogy tudomásuk legyen a Rokkantügyi Hivatal munkaközvetítési tevékenységéről. E fontos ügyben alispánunk megtette a szükséges lépéseket a hét járás illetékes személyeinél, akik hivatva lesznek feladatuknak pontosan és lelkiismeretesen eleget tenni.

A m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnoksága pályázatot hirdet a következő cikkekre: Hősapka, gyapjúkecstyű, lábikravédő, hátizsák derékszíjjal, gyalogsági kardbojt, lovasági kardbojt, felcsatoló sarkantyú, csavarokkal huzársarkantyú, kulacs, kézisíjjal lóvakaró, 10 m. cipész-szerszámok, szabó-szerszámok, nyéllel nagy ásó, gyalogság részére nyéllel szekerce, favágó-fejsze, 73 cm. összehajtható kézfűrés, 26 mm.-es lapos véső, 24 cm.-es harapófogó, kis ásó, nyéllel sátorbalta, csapszeggel lámpa, hordgyűrűvel lámpa, igazolványi jegytek, köpeny nagy lapos gomb, horgonygomb, 5 emberre főzőedény-hordheveder, kulacsához hordzsinag, sátorfelszereléshez háromágú zsinag, fűzőzsinag, kézisíjjal lókefe, sátorfelszereléshez sátorcövek, jegyzékkönyv. Az ajánlatok a központi ruhatárhoz november 5-ikén d. e. 9 óráig írásban, megfelelő bánatpénzzel nyújtandók be. Részletes feltételek a kassai kereskedelmi és iparkamaránál megtudhatók.

Pályázatok. A m. kir. honvéd központi ruhatár 1915. december 31-ikéig terjedő szállításra pályázatot hirdet a következő cikkekre: 110,000 drb haskötő, 2000 drb egészségügyi karkötő, 200,000 drb gyapjú kapca. E pályázatra az érdekeltek figyelmét azzal hívjuk fel, hogy az ajánlatok november 9-ikén d. e. 9 óráig küldendők be a m. kir. honvéd központi ruhatárhoz a már ismert feltételek mellett. — A honvéd központi ruhatár ugyancsak pályázatot hirdet lábfejmelegítőkhöz szükséges 200,000 méter jutaszövet és 2000 kilogramm zsinag szállítására. Szállítási határidő 1915. november 30. A cikkek a m. kir. honvéd központi ágyraktár és gőzmosó-intézetbe (III. ker., Kaszásdűlő 10., Óbuda, vasútállomás mellett) szállítandók és adandók át. Közelebbi felvilágosítással a kassai kereskedelmi és iparkamara hivatala szolgál.

Feldúlt tűzhelyeinkért! A Háborúban Feldúlt Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottságnak *Goldschmidt* Zsigmondné bajai lisztkereskedő felajánlotta, hogy örömmel segítené a háború felvidéki károsultjait természetbeni adományokkal. A hazafias gondolkozású asszony 40—50 csomagot szándékozik felajánlani, minden csomag körülbelül 5 kg. súlyú lenne és lisztet, búzadarát, tarhonyát, babot és cukrot tartalmazna. Remélhető, hogy a felebaráti szeretetnek ez a megható példája számos követőre fog találni. Az Országos Bizottság felkéri azokat, akik a szép példát követni akarják, a zempléni megyei károsultaknak szánt adományokat nagybessenyoői dr. *Bessenyei* Zénó tb. főjegyző címére Homonnára, a sárosmegyeieknek szánt adományokat pedig *Szepesházy* Imre orsz. képviselő címére Felsővízközre sziveskedjék irányítani, hogy az élelmiszerek közvetlenül és gyorsabban jutassanak rendeltetési helyükre.

TANÜGY.

Róm. kath. iskolai tanulók állami iskolában. A karácsony előtti róm. kath. elemi isk. tanítónak hadbavonulása folytán az ottani tanulók a giráltyi áll. elemi iskolába iratkoztak; ugyanis az iskola buzgó tanító-kara szives készséggel magára vállalta ezen tanulóknak oktatását is. A vidéki tanulók beiskoláztatását a giráltyi áll. iskolánál megkönnyíti azon körülmény is, hogy az iskolánál az egyhuzamos tanítás vagyis a félnapos tanítási rendszer van alkalmazásban s így a napi tanítás után onnan a messzebb vidéki tanulók is még idejekorán hazajuthatnak.

Helyettes tanerők. Az eperjesi róm. kath. elemi fiúiskolánál a taneredmény biztosítása érdekében az iskolaszék a hiányzó tanerők helyére, vagyis az egy elhalálozott és egy hadbavonult tanítónak pótlásaképpen helyettes tanerőket vett alkalmazásba. És pedig helyettesként működnek az említett iskolánál *Neusinger* Zelma okl. polgári iskolai és *Guthy* Anna okl. elemi iskolai tanítónők.

Új állami iskolai gondnokság. Vármegyénk főispánja a tótsóvári áll. elemi iskola gondnokságához elnöké *Dobránszky* János róm. kath. plébánost, alelnökké *Nemes* Károly főerdőtanácsost, rendes tagokká pedig *Mersa* Károly főbányahivatali főnököt, *König* Sándor nyug. hajóskapitányt és *Kotunovics* János körjegyzőt, ottani lakosokat nevezte ki.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Az Eperjesi
Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet
azonnali belépésre
gépirásban jártas kisasszonyt
keres. • Csak írásbeli ajánlatokat kérünk.

Értesítés.

A mélyen tisztelt közönség tudomására hozom, hogy **Fodor Gusztáv eperjesi fodrász-üzletét átvettem.**

Legfőbb törekvésem ez üzletet az eddigi nívón vezetve, a tisztelt közönség igényeit teljesen kielégíteni.

Szives támogatást kér

BILICH FERENC,
fodrász.

Meghívó.**A Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság**

részvényesei ezennel tisztelettel meghívot-
nak a f. évi **november 7-én déli 12 óra-
kor** Eperjesen, a városi tanácsteremben
tartandó

ALAKULÓ-KÖZGYŰLÉSRE.**A tanácskozás tárgyai:**

1. A részvénytőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról való meggyőződés.
  2. Az alapszabályok megállapítása és az alapítási tervezetben foglaltaknak jóváhagyása.
  3. Határozathozatal a részvénytársaság megalakulása tekintetében.
  4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.
  5. Határozathozatal az alapítóknak a keresk. törvény 152. §-ában megállapított felelősség alól való felmentése tárgyában.
- Eperjes, 1915. okt. 25. *Az alapítók.*

Valódi

PERZSA SZŐNYEG

november 4-ikéig vásárolható
egy konstantinápolyi töröktől.

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFFESTŐ, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS

GŐZMOSÓGYÁR.

ÁTVÉTELI ÜZLET

EPERJESEN FŐ-U.

23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg

□ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon
festetnek és tisztítatnak.Gallér- és kezelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése fekete.

Jegyezzünk Hadikölcsönt!

□ □ A M. kir. III-ik □ □

6%-os Hadikölcsön-jegyzések

megkönnyítése céljából az

EPERJESI TAKARÉKPÉNZTÁR

□ a jegyzett címletekre □

5% kamattal mellett lombard-kölcsönt folyósít.

Pld. 500 K. n. é. Hadikölcsön-jegyzéshez csupán
90-90 K. készpénz vagy ily értékű értékpapír szükséges.
Ezen csekély befektetés mintegy 10% évi kamatot jövedelmez.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

Üzlet-átadás.

Tisztelettel tudatom, hogy hosszantartó betegségem miatt kénytelen voltam jó hírnévnek örvendő üzletemet átadni.

Mindazon mélyen tisztelt kedves vendégeimnek, akik szívesek voltak engem pártfogásukkal megtisztelni, ez úton mondok hálás köszönetet. Én tovább is Eperjesen maradok, innét eltávozni szándékom nincs.

Kiváló tisztelettel

FODOR GUSZTÁV.**■ ■ ■ Május 1-jére ■ ■ ■**

4-, esetleg 3-szobás, modern
kerti lakást

keresek. ■ Levél a kiadóba.

Nagyszerűen bavit a harctéren küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment.capsici
compos.**Horgony-Pain-Expeller** pótléka.

Üvegje K -80, 140, 2--.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 5.

Naponkénti szétküldés.

PASZTERNÁK MANÓ

bútorszállítási vállalat :: Eperjes

Szállítási iroda Kovács-utca 14. :: Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása helyben és vidéken. ::

Milliók

használik

Köhögés

rekedtség, hurut és nyakasság, gorc és hőkhurut ellen

KAISER**MELLKARAMELLÁIT**

□ □ □ a három fenyő védjeggyel. □ □ □

6050

közjegyzőileg hiteltel bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fill., doboza 60 fill.

Kapható Eperjesen: Molitorisz István és Korn Vilmos gyógyszerárakban és Pálesch

Árpád drogériájában.

ER**Előfizetési**

Égész évre . . .

Félévre . . .

Negyedévre . . .

Hirdetési díj: Egy

petítor egyszeri h

15 l. Közlemények s

Az őszi mu

Bár a nagy
bik részén túl
Szerbia legyőz
tunk a végső g
sem álltak ga
ben, mint épp

Nehéz a he
előtt állanak.

Az ő elsőre

hogy biztosítsá

nem könnyű do

része a harcté

nyunk nagy ré

A munka ren

megfeszített er

osztással, egym

intenzivebb has

jótekonny támog

het elérnünk,

marad bevetet

berfeletti munk

nak. Ha azonb

goztak, most

gozniok, mert

a Kárpátokban

tíz ellen is har

De nehéz g

mert amellet,

munkát végzik

szinte emberfe

kölcsönjegyzés

gas gabonaárak

olyan okok, me

jogosulatlanul

zése iránt vérm

egy társadalm

tény az, hogy

nagy tőke felett

kívánhatjuk, ho

nagyobb mérvb

kölcsön sikerét

ban jogosulatla

zony sok helye

az elvetett mag

a gazda annyi

házaszükségleté

nem sokat rem

De annál ink

tős, pénzfelesle

jegyezzenek és

zenek a hadikö

mert hazafias k

mert jó tőkebe